

Ρήματα - Χρόνοι των ρημάτων

2. Παρελθοντικοί Χρόνοι

Παρατατικός

Σήμερα παιδιά, θα μάθουμε για τον **Παρατατικό**.

Ο Παρατατικός φανερώνει κάτι που γινόταν στο παρελθόν συνεχώς.

π.χ. Χτες το πρωί **έπαιζα** μπάλα στο γήπεδο.

Όλο το καλοκαίρι **πήγαινα** κάθε πρωί για μπάνιο στη Θάλασσα.

Μαζί με τους φίλους μου **παίρναμε** φόρα και **βουτούσαμε** στο δροσερό νερό.

- Θέλετε να μεταφέρετε τις παρακάτω προτάσεις στον πληθυντικό αριθμό;

Ενεστώτας

Φοράω το μαγιό, **παίρνω** το ποδήλατο και **πηγαίνω** στην παραλία.

.....

Αφήνεις το ποδήλατο, **απλώνεις** την πετσέτα, και **βουτάς** στη θάλασσα.

.....

Πρόσεχε την ορθογραφία για να μην **κάνεις** λάθος.

.....

Παρατατικός

Πήγαινα στο σπίτι, **φορούσα** το μαγιό και **έτρεχα** στην παραλία.

.....

Άφηνες την σάκα κι **έτρεχες** στο ποτάμι για ψάρεμα.

.....

Τον **έπαιρνε** όλο το πρωί στο τηλέφωνο, μα εκείνος δεν το **σήκωνε**.

.....

- Με λίγη προσπάθεια προσπαθήστε να κλίνετε τα παρακάτω ρήματα στον Ενεστώτα και Παρατατικό όπως στα παραδείγματα.

	Ενεστώτας		Παρατατικός	
εγώ	καθα ρίζω	πο τίζω	καθα ρίζα	πό τιζα
εσύ	καθα ρίζεις		καθα ρίζες	
αυτός	καθα ρίζει		καθα ρίζε	
εμείς	καθα ρίζουμε		καθα ρίζαμε	
εσείς	καθα ρίζετε		καθα ρίζατε	
αυτοί	καθα ρίζουν		καθα ρίζαν	

	Ενεστώτας		Παρατατικός	
εγώ	γρά φω	τρέ χω	έγρα φα	έτρε χα
εσύ	γρά φεις		έγρα φες	
αυτός	γρά φει		έγρα φε	
εμείς	γρά φουμε		γρά φαμε	
εσείς	γρά φετε		γρά φατε	
αυτοί	γρά φουν		γρά φαν	

Αόριστος

Παιδιά, μάθαμε ότι τον **Παρατατικό** τον χρησιμοποιούμε όταν γίνεται κάτι στο παρελθόν συνεχώς ή με επαναλήψεις.

Υπάρχει, όμως, και ο **Αόριστος** που χρησιμοποιείται για να δείξει κάτι που έγινε στο παρελθόν σε μια στιγμή (μια φορά).

Π.χ. Την Κυριακή **έπαιζα** όλη μέρα. (Παρατατικός)

Χτες, μόλις **τέλειωσα** τα μαθήματά μου, **έπαιξα**. (Αόριστος)

Μην ξεχνάτε ότι και οι δύο είναι χρόνοι του παρελθόντος.

- Για να δούμε! Μπορείτε να κλείνετε τα ρήματα στον Παρατατικό και Αόριστο όπως στα παραδείγματα;

	Παρατατικός		Αόριστος	
εγώ	έγραφα	έπαιζα	έγραψα	έπαιξα
εσύ	έγραφες		έγραψες	
αυτός	έγραφε		έγραψε	
εμείς	γράφαμε		γράψαμε	
εσείς	γράφατε		γράψατε	
αυτοί	γράφαν		γράψαν	

	Παρατατικός		Αόριστος	
εγώ	γύριζα	φρόντιζα	γύρισα	φρόντισα
εσύ	γύριζες		γύρισες	
αυτός	γύριζε		γύρισε	
εμείς	γυρίζαμε		γυρίσαμε	
εσείς	γυρίζατε		γυρίσατε	
αυτοί	γύριζαν		γύρισαν	

- Αφού μάθατε να ξεχωρίζετε τον Παρατατικό από τον Αόριστο, ενώστε με μια γραμμή την κάθε πρόταση με το χρόνο που ταιριάζει.

Παρατατικός •

- Χτες έπαιζα με τον φίλο μου τον Τάκη στην παραλία.

- Μόλις έφτασα χτύπησα την πόρτα.

- Έφερες το μαγιό σου να πάμε για μπάνιο;

- Κάθε πρωί έπαιρνε το ποδήλατο και πήγαινε για ψάρεμα.

Αόριστος •

- Που γυρίζατε τόσες ώρες μέσα στη ζέστη;

- Δεν φάγανε το μεσημεριανό τους φαγητό ακόμη.

- Τώρα, μεταφέρετε τις παραπάνω προτάσεις από τον ενικό στον πληθυντικό αριθμό και αντίστροφα.

Παρατατικός

.....
.....
.....

Αόριστος

.....
.....
.....

- Για να σας κουράσω λίγο παραπάνω! Μπορείτε να μεταφέρετε το παρακάτω κείμενο στους χρόνους Παρατατικό και Αόριστο; (όπου χρειάζεται κάντε αλλαγές)

Ένα ασπρόμαυρο σκυλάκι πηγαίνει κάθε μέρα για μπάνιο στη θάλασσα. Φοράει το μαγιό του και τα βατραχοπέδιλά του και βουτάει στα βαθιά. Κάποιες φορές βρίσκει το φίλο, τον Ασπρούλη. Μαζί παίζουν όλη την ημέρα και κάνουν τούμπες στο νερό. Αργά το απόγευμα, μαζεύουν τα πράγματά τους και γυρίζουν πίσω στα σπίτια τους για να συναντηθούν και πάλι την άλλη μέρα.

Παρατατικός

Κάθε μέρα

.....

.....

.....

.....

Αόριστος

Χτες το πρωί

.....

.....

.....

.....

Υπερσυντέλικος

Σήμερα παιδιά, θα μάθουμε για τον τρίτο χρόνο του παρελθόντος, τον Υπερσυντέλικο. Ο Υπερσυντέλικος φανερώνει κάτι που έγινε στο παρελθόν και είχε τελειώσει πριν γίνει κάτι άλλο. Σχηματίζεται με το βοηθητικό ρήμα 'έχω' όπως και ο Παρακείμενος και γίνεται 'είχα'.

π.χ. Η μητέρα **είχε μαγειρέψει** πριν φτάσουν στο σπίτι ο παππούς με τη γιαγιά.

- Για να κάνουμε μια προσπάθεια να τον καταλάβουμε καλύτερα.

	Παρακείμενος		Υπερσυντέλικος	
εγώ	έχ ω διαβάσει	έχω τρέξει	είχ α διαβάσει	είχα τρέξει
εσύ	έχ εις διαβάσει		είχ ες διαβάσει	
αυτός	έχ ει διαβάσει		είχ ε διαβάσει	
εμείς	έχ ουμε διαβάσει		είχ αμε διαβάσει	
εσείς	έχ ετε διαβάσει		είχ ατε διαβάσει	
αυτοί	έχ ουν διαβάσει		είχ αν διαβάσει	

	Παρακείμενος		Υπερσυντέλικος	
εγώ	έχ ω γράψει	έχ ω παίξει	είχ α γράψει	είχ α παίξει
εσύ				
αυτός				
εμείς				
εσείς				
αυτοί				

- Μπορείτε να κλίνετε τους τρεις χρόνους του παρελθόντος;

	Παρατατικός	Αόριστος	Υπερσυντέλικος
εγώ	σκούπιζ α	σκούπισ α	είχ α σκουπίσει
εσύ			
αυτός			
εμείς			
εσείς			
αυτοί			

	Παρατατικός	Αόριστος	Υπερσυντέλικος
εγώ	έκοβ α	έκοψ α	είχ α κόψει
εσύ			
αυτός			
εμείς			
εσείς			
αυτοί			

Ας δυσκολέψουμε λίγο τις ασκήσεις. Μπορείτε να μεταφέρετε την πρόταση στους παρελθοντικούς χρόνους;

- Κάθε μέρα παίζω με τους φίλους μου στο πάρκο.

.....

- Αύριο θα πάμε εκδρομή στο Πήλιο.

.....

- Έχεις δει το καινούριο μου ποδήλατο;

.....

Και τώρα το κείμενο!

Ένα συμπαθητικό ψαράκι θέλει να κάνει θαλάσσιο σκι. Μια μέρα παίρνει στα χέρια του μια μικρή σανίδα, δένει ένα κορδόνι και φωνάζει ένα δελφίνι να το τραβήξει. Φφσσσς, γλιστρά η σανίδα και το ψαράκι είναι ευτυχισμένο. Πηγαίνει τόσο γρήγορα που η σανίδα πετάει σπίθες.

(Ελενα Σπετσιάλε, Χαρούμενες ώρες, Μίνωας: 1995)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

για τη Γ' & Δ' τάξη του Δημοτικού

των

Σωτήρη Τερζίδη & Θεόδωρο Λιούλιο